

Delicadeses. Art de Tros

Published by [Interacció](#) [1] on 05/10/2016 - 09:59 | Last modification: 30/03/2026 - 09:23

DEBAT 16

Els diferents continguts que hem anat publicant em les darreres setmanes per contextualitzar i fomentar el debat entorn a l'estat de la cultura i les arts als petits municipis catalans, posen l'èmfasi tant en les polítiques públiques que pretenen facilitar als ciutadans l'accés a la cultura (com a consumidors i com a productors) com en les propostes, públiques, privades o d'entitats sense ànim de lucre, que enriqueixen el panorama cultural dels entorns més rurals i allunyats dels grans centres de producció.

La cartografia que hem emprés, que sens dubte mai serà completa ni fidel a la riquesa i varietat del panorama cultural català, ens mostra certs territoris força dinàmics (Catalunya interior o comarques gironines) i d'altres on l'oferta i varietat cultural és molt menor. Les comarques lleidatanes en són un clar exemple. Entre aquest panorama un pel desolador apareix l'exuberant personalitat creativa de Meritxell Cucurella Jorba, una artista (un terme que no li fa justícia perquè sintetitza massa la seva polièdrica carrera) que ha dirigit des de 2008 "Delicadeses · art de tros", una proposta d'intervencions artístiques a la oblidada comarca de Les Garrigues.

La Meritxell va néixer a Hostalets de Pierola i amb 27 anys va guanyar Premi Creació Jove de l'Ajuntament de Barcelona amb l'actuació music-teatral "Punxa'm" i va representar a la ciutat comtal a la Biennal de Joves Creadors d'Europa i la Mediterrània a Sarajevo el 2001. Al 2006 va fixar la seva residència a Les Borges Blanques i ràpidament és va integrar en la vida cultural de Les Garrigues, implicant-se en diversos projectes amb creadors locals com el grafista Josep Patau o entitats com l'Ateneu Popular Garriguenc.

Un temps després de la seva arribada, ella i alguns altres companys varen fundar l'associació La Fàbrica Bella perquè fos la plataforma a partir de la qual sorgissin projectes culturals i artístics al territori, entre els que destaquen Parnàs (Poesia Apassionada Rimada-i-No Àcrata i Salvatge) i la proposta que ens ocupa avui, "Delicadeses · Art de tros". Delicadeses, en paraules de la pròpia Meritxell són "intervencions artístiques que tenen lloc en un indret secret d'un terme municipal d'un poble de les Garrigues que canvia cada edició. El públic no sap mai on va, però es deixa dur guiat pel nostre tarannà poètic i combatiu. Aparquem els cotxes ben lluny i hi arribem, en comitiva, caminant. Perquè exaltem la bellesa del nostre paisatge i de la nostra terra caminant-la i l'omplim l'art i creativitat (música, arts escèniques, arts plàstiques, poesia, etc.). I tot això passa una hora llarga (gairebé dues) abans que es pongui el sol, perquè som al Ponent de Catalunya i aquí ens pertoca de dir adéu creativament (sempre creativament!) a l'astre rei (per dir-ho amb el poeta Verdager)".

Una oferta com aquesta, tan personal, apassionada, pura y poc comercial no és troba fàcilment al mercat cultural, i en un territori tan despoblat com Les Garrigues[1] encara menys. El context en el que s'ha desenvolupat Delicadeses no ha estat gens facilitador. Els seus gestors s'han trobat des de la primera fins a la darrera edició, amb la negativa per part del Consell Comarcal de Les Garrigues a col·laborar amb ells, tot i que el projecte, que és conscient de la seva vocació "underground, no deixa de ser una proposta de valorització de la comarca, del seu paisatge i del seu patrimoni cultural. El projecte però ha trobat la complicitat de molts ajuntaments en aquests 9

anys i això ha permès que es poguessin anar fent intervencions a molts indrets de la comarca.

La proposta és sens dubte curiosa i planteja un retorn dels artistes i els espectadors a l'entorn natural, allunyat de les alienants ciutats. Un dia d'estiu, es convoquen a un seguit de persones a un petit poble de Les Garrigues, on apareixen de cop un centenar d'espectadors disposats a participar en una passejada musicada on hi ha espectacles de dansa i s'hi reciten poemes en mig de la natura. Com han rebut els veïns dels pobles aquestes "invasions" rurals momentànies? "Quan arriben, de cop, tantes persones, cal comptar que algunes voldran sopar, fer un beure o comprar productes locals com ara l'oli, i per tant mirem de fer entendre als veïns que cal acollir aquest públic consumidor de cultura que també vol omplir l'estómac. No sempre hem aconseguit que els pobles entenguin com gestionar-ho; en aquest sentit, ens ha passat de tot, des de tenir una acollida immillorable i un tracte humà realment agraït a caure en la més absoluta indiferència i haver d'anar a un altre lloc".

L'experiència, i el coneixement d'altres projectes culturals que fan coses similars –portar gent de fora dels pobles a activitats culturals- ens ensenyen que cal treballar de forma conjunta entre els ajuntaments, els comerços locals i els programadors culturals per preveure tots aquests aspectes i dissenyar una experiència cultural i turística de qualitat, que si es reeixida beneficiarà i satisfarà a totes les parts.

Com s'aconsegueix atraure públic a activitats destinades a priori a una minoria de consumidors i localitzades en un entorn tan poc poblat com Les Garrigues? "El públic és el nostre gran triomf! No teníem públic quan vam començar. L'hem creat. L'hem creat partint de zero. La pluralitat i la riquesa de les nostres propostes artístiques ha bastit un públic fidel que es desplaça a les Garrigues provinent d'indrets de vegades llunyans només pel que li proposem. És un públic que entén la nostra aposta, i la respecta, i ens ajuda, i col·labora amb nosaltres de totes les maneres possibles: defensant-nos abrandadament, ajudant-nos a l'hora de recollir, fent difusió de cartells i programes, escrivint i/o parlant de nosaltres sempre, arreu". A banda d'aquest boca orella i de la fidelitat del públic veterà, les xarxes socials i les eines que ha posat a l'abast Internet han estat fonamentals per arribar a més gent i atraure públic de la comarca i dels territoris de parla catalana, d'on provenen la majoria dels assistents a les activitats. L'originalitat de la seva proposta artística i el suport que ha rebut per part dels assistents que any rere any han itinerant per les Garrigues li va valdre a La Fàbrica Bella el Primer Premi de Creativitat en Arts Escèniques atorgat per la Federació d'Ateneus de Catalunya l'any 2011.

Com es finança un muntatge com aquest? La Meritxell ens explica que no ha estat fàcil trobar ajudes institucionals, tot i que ocasionalment han rebut subvencions de la Institució de les Lletres Catalanes (Generalitat de Catalunya), l'Institut d'Estudis Ilerdencs (Diputació de Lleida) o dels Serveis Territorials de Cultura a Lleida (Generalitat de Catalunya). Amb aquestes aportacions, i les que han fet els ajuntaments que han volgut participar més alguns donatius rebuts per part del públic i alguns intercanvis realitzats amb empreses i entitats s'ha aconseguit mantenir viu el projecte.

Com en d'altres projectes dels que hem anat o anirem presentant en aquestes setmanes, "Delicadeses · Art de Tros" també va participar en la fira de projectes culturals promoguda per l'ICUB CultSurfing. Entre les més de cent projectes presentats Delicadeses va ser seleccionat com un dels 20 més interessants dels Països Catalans i allí és van establir sinèrgies amb el Festival Minipop de Tarragona.

La darrera edició de "Delicadeses · Art de Tros" serà la última

Alguns dels projectes que hem anat presentant aquests dies, especialment els que programen representacions artístiques (i molt més els que tenen un caràcter tan personal com Delicadeses · Art de Tros), si volen perdurar i consolidar-se, han de comptar amb un bon suport financer i actualitzar constantment la seva proposta. Muntatges com Delicadeses no estan pensats per institucionalitzar-se i anar fent còmodament. Són creacions dissenyades per ser efímeres, estan precedits per altres projectes i seran succeïts per noves propostes. D'alguna manera no deixen de ser una obra dins el context de la trajectòria de l'artista que la programa.

El final de Delicadeses està bàsicament vinculat al cicle creatiu de la seva creadora, però no seria just obviar els aspectes més materials com ara les difícilíssimes condicions laborals (en moments en què ha pogut treballar remuneradament) i els problemes derivats dels infrafinançament i els pagaments retardats de les administracions públiques. La inquietud creativa i la pèssima situació en què es troba el sector de la cultura i l'art a les comarques lleidatanes (i les zones rurals en general) són les raons principals que han portat a Meritxell Cucurella a tancar una porta i acomiadar-se de Delicadeses per obrir-ne moltes més.

[1] Dels 24 municipis de la comarca, 21 tenen menys de 1.000 habitants i només la capital, Les Borges Blanques supera els 5.000, i per poc més de 500 habitants.

Podeu llegir l'[entrevista](#) [2] que Surtdecasa li va fer a Meritxell Cucurella-Jorba: "A les institucions els diria que no haurien de posar tantes traves per desenvolupar idees, perquè són les que mantenen vives un territori."

Categories: Debat 2016

Categories: Interacció: debats

Categories: Activitats Interacció

Tags: arts i creació

Tags: participació cultural

Tags: desenvolupament territorial

Tags: inclusió cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2016/delicadeses-fabrica>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://surtdecasa.cat/ponent/arts/meritxell-cucurella-jorba-delicadeses-art-de-tros>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/6706>